

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

42. szám.

Pest, majus 3. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10.-kétől június végeig, Budapesten, házhoz hordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félvégre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10.-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhoz hordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fiztetik.

Az olvasó emlékezni fog, hogy a marciusi napokban, midőn a nép fegyvert kért, csaknem minden másod nap ment egy küldöttség Lederer katonai parancsnokhoz.

A felelet mindig az volt — nincs. A népgyűlések előtt küldötteink több ízben hozták azon izenetet, hogy Lederer katonai becsületére mondta, hogy nincs fegyver.

És mi történt? Mint hiteles forrásból tudjuk e napokban a ministerium módját ejtven hogy a budai fegyvertárt megvizsgálja, ott tizennégy ezer puskát, s ugyan annyi pisztolyt találtak.

Ez tény. Pest városa népe emlékezni fog minő izennettel jöttek vissza küldötteink. Következőleg, vagy a küldöttek nem mondtak igazat, vagy Lederer hazudott. A nép pedig akár mellyik esetben gyalázatos módon meg volt csalva.

Pest majus 3.

A horvátországi dolgokat a legmélyebb titok fedi. A cultusminister, ki hir szerint e tárgyban megbízatva volt Bécsben, tegnap este visszaérkezett.

Ugyan csak e miatt tegnap a Nádor, s a ministerelnök Bécsbe utaztak.

Roszal kell menni a dolgoknak. Ha mind azon híreket mellyek Horvátországot illetőleg ma és tegnap a városban kerengtek összeírni, a mai lapot egészen belehetne tölteni.

Hogy a nádor és az elnök Bécsből megnyugtató választ hozandnak abban kétség nincs. Ők csak a magyar királyat fognak értekezhetni ki magának ellent mondani semmi ésetre sem fog.

De avval a független epithetonnal ugyan csak gonoszul lehetünk. Nagyon gonoszul.

Vagy a miniszterek nem értették mit mondtak a törvény fogalmazásakor Bécsben, vagy mi nem értettük a minisztereket, midőn azt mondták, hogy ők a tárczákat elfogadják, s magokat függetleneknek érzék.

A királyhoz menni tanácskozni, jó és alkotmányos tény.

De a király távollétében a mostani helytartó teljes hatalommal kormányoz!

Vagy volna itt a törvényben egy mentalis reservata?

Az olvasótól nyiltan, és őszinte bizalommal bocsánatot kell kérnünk.

Tegnap lapunkba, jelen nem létünkben a félretett, s nem használható kéziratok közül egy „Váci“ névalatti cikk vetetelt be.

Kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, hogy az azon cikkben elmondottak a mi véleményünkkel teljesen ellenkeznek.

Az olvasó szavaink teljes őszinteségében annyival inkább bizhatik, mert a férfui azon cikkben érintve van, azon esetre ha nálunk egy bátrabb és, erélyesebb politicanak fogna órája ülni a mennyire számításaink nem csálnak, egy újabb combinationban, saját pártunknak jelöltje leend.

Polgár szerkesztő!

Ha valaki száz forinttal adós, s azt kifizeti, de ugyanazon napon ugyanattól ujra száz forintot vesz kölcsön, mit gondol ön mennyire quittoltak egymás között az ilyenek.

Ha ön efféle nagymélységű finantzoperatiokhoz történetesen világos példák előadása nélkül nem értene, lesz szerencsém ide mellékelve egy nyugtatóványt közlenem, melly önt azonnal fel fogja világosítani.

Az osztrák befolyás, a magyar nemzet régi adósa. A magyar nemzet viszonzlag háromszáz esztendő óta kamatot nem kapó desperatus creditor.

Ime a kérdéses nyugtatóvány: az eredetije ott van az 1848 III. törvény 25 §ban.

„A 6dik §ban emi tett kormány testületeknek minden hivatalnokai, és szolgálai, s így nem csak azok, kik újabb alkalmazást nyerne, hanem addig mig másképen fognak alkalmaztatni, azok is, kik a felebb említett ministeri osztályokban el nem helyeztetnek, jelenlegcs fizetésüket egészen megtartandják. —

Mit mond ön erre a nyugtatóványra. — Nesze semmi, fogd meg jól.

Hanem azért vagyunk prokator nemzet hogy a törvényt vegyük betű értelemben.

Vigyázzon csak ön — a régi tisztviselők vagy alkalmasok vagy nem. Ha nem alkalmasok fizetésüket éltük fogytaig egészen megtartandják, ha alkalmasok, csak addig tartják meg, mig ujjabban alkalmaztatnak.

A ministeriumnak e törvényhez magát szigoruan kell alkalmaznia, de az alkalmazást fogadja el a szigorúság minden következésével.

A törvény csak annyit mond, hogy a fizetés megmarad újabb alkalmazásig. Nagy szerencsére, azonban az nincs kimondva: hogy ezen alkalmazásnak ollyannak kell lenni, inellyhez legalább is az előbbeni fizetés volna kötvé.

Azért a törvény, ezen szellemben magyaráztatván: a ministerium sok rosz emlékü nevektől a legszebben megmenekülhet.

Exempla docent. Itt van például Széchen, a volt kamra-elnök. Ezen ember főnöke volt azon gyűlölt pártnak mellynek hatalma következtében az annyi reményekkel megnyilt 1844diki országgyűlés olly leverő érzésekkel s eredmény nélkül oszlott el.

Eddig a magyar kamarai elnök nem volt más mint a birodalmi pénztár budai agense. Széchen e szerepre mondják nagyon jó volt. Alkalmas-e most valami másra az egyenesen a finantzminister belátásától függ.

A törvény sürgeti az alkalmazást vagy pedig meg kell őt fizetésében hagyni.

Ha Széchent nem alkalmazzák, ő azt tán még legjobban szeretné. Az ország őt azért hogy néhány évig Metternich tisztartója volt, kénytelen volna a leggazdagabban dotálni! —

Az 1848ki évi győzelem után e szegény, és beteg haza ezekkel halmozná el legmostohább fiait, kik eddig eszközök voltak arra, hogy e haza minél inkább kifosztassék.

Azért ha Széchen és többi előkelő companistái elég szerénytelenek lesznek le nem mondani, alkalmazni kell őket, de olly csekély, és alárendelt helyekre, a hol sem kárt sem hasznót nem tehetnek, sőt még az sem szükséges, hogy bennök az osztály főnököknek bizalmuk legyen.

Igy aztán ezen szerencsétlenek csak letisztulnak valahogy a budget érdemtelen kenyérfogyasz-

tóinak sorából, vagy legalább nevezetesen könnyítve lesz a pénztáron, melyet e népek kell keserves munkájával ha mindjárt a véreből mindannyiszor megtölteni.

A miniszterium vegye a törvényt szigorú értelmében.

Nagy Gedeon.

Hadügyünk állapotáról tegnap már szólottunk, lássuk most az utolsó spectabilis országgyűlés által ránk, s közvetlenül miniszteriumunkra tolt törvényt.

A III-dik törvénycikkely 25-dik §-sa így hangzik:

„A 6-dik §-ban említett kormánytestületek minden hivatalnokai és szolgálói, s így nemcsak azok, kik újabb alkalmazást nyerne, hanem addig, míg másképen fognak alkalmazhatni, azok is, kik a felebb említett ministeri osztályokban el nem helyeztetnek, jelenleges fizetésüket egészen megtartandják.

Mi birta rá a tekintetes Karok és Rendeket egy illy törvény hozatalára, igen könnyű kitalálni — nepotismusi szorongás — egyéb semmi.

És mit köszönhetünk máig is már ezen törvénynek elmondom:

Alig jöttek le ministereink, a hivatalvadászok serege özönlött előtermekbe, s kik voltak — igen kevés kivétellel ezen vadászok?

Tán a hatalomra emelkedett ellenzéki párt tartó harcossai, tisztel és közvitézei? Nem.

Az önbecsét és érdemét érző bajnok a csata után elvonul, s nem áll a léha szóvitéznek, ütkezet utáni szájhöcsök sorai közé, kik jutalmat kérnek, midőn büntetést érdemlenének.

A férfiú, ki testben és lélekben áldozá magát a diadalt nyert ügynek, hajlokába vonult, mert férfias önértetében megvárható, hogy ha jutalomra érdemesnek találják, felkerestessék, előszólitassák.

Kik voltak hát ezen vadászok?

Voltak a bukott rendszer emberei, alázatos szolgálói mindennek, ki hatalmat tart kezében — legyen az bár Lucifer vagy Raphael — bűnbánó képekkel, bőjtetés havi pofákkal, kik érzékeny hangon irt kérelem leveleiket szemlesütve nyújtották át azoknak, kiket eddig zavargóknak, veszedelmes embereknek kiáltottak.

És mit tett a ministerium?

Valódi magyarosan viselte magát, hitt az ámitó szép szavaknak, s megérezkenyült sirására a szemeknek, mellyek legjobb esetben bukásán krokodili könyeket fognak hullatni.

A régi rendszer emberei „en masse“ alkalmaztattak, s alkalmaztatásuk által az első magyar független felelős ministerium, melly az ellenzék kebléből szállt ki, melly testünknek teste, és vérünknek vére, elveszté népszerűségének egyik legnagyobb részét, elveszté azon hatalmas támasz sok phalanxait, melly jó mint rossz időkben hű társa szövetségese lett volna, elveszté pártja egyik lényeges alkotó erejét, s a sajtó — ez ellenállhatatlan hatalom — hangjait legelőbb is maga ellen hallá irányoztatni.

A kinevezésnkeli elégtelenség országos, mint országos volt a ministerium iránti bizalom, s bár tagadhatatlanul sok derék férfiú szólítottatott elő a néhai ellenzékéből, de mirigy van a kormánytestben, melly az egészséges részek munkáló cre-

jét is megrontja, vagy legalább akadályozólag hat az organismus teljes működésére.

Az ország — mint ez illy általános átalakulás után természetes — az országgyűlés elosztása utáni reggelen zavarban volt, a nemzet, melly a bukott rendszer áttomos izgatásainak nyomait naponkint új alakokban, különböző helyeken látá; szemeit bizodalomtellen a ministeriumra veté, és a ministerium a zavar elhárítása, a fondorkodók és ámitók megbabolázása iránti intézkedések helyett embereket nevez ki oldala szíve mellé, kiknek neveik, meg annyi fuvók az elégtelenség tüzének lángba borítására, kiknek neveit megvetéssel hallá említeni a gyermek atyjától, kiknek neveik említésekor „vesszent“ kiáltott a nemzet.

Isten látja szegény lelkünket, mi a jelen minstreket tisztakeblü, önzés nélküli férfiaknak tartjuk, kiknek helyét — politikai állapotaink jelenlegi fejletlen állapotjában — senki sem pótolhatná, de meg vagyunk győződve, s ezt kimondjuk, keresztelje azt bár a rövidlátók és feltétlen engedelmességű szolgák csapatja örökös veszedési és elégtelenségi viszketegnek, hogy a ministerium, midőn a törvény által meghatározott két rossz közül, nem a kisebbet — a pecsovics emberek nyugalmazását — választotta, sem önfentartási kötelességeinek, sem pártja várákozásaink eleget nem tett.

Nagylelkü akart lenni, és függetlenségét játszotta el, s elfeledé, hogy felelős.

Vagy tán bizalmuk van önöknek ezen emberekben? Ha így van, több szavunk nincs, ez az önök dolga, hanem azt el ne feledjék, hogy a bizalom két ellenkező elem közt meg nem osztható, önöknek jobbra vagy balra kell kezüket nyujtani, már hogy merre, az önök dolga.

Ha önök függetlenek akarnak lenni, ne legyenek félénkek, mert a féléclem első lépés a függetlenség elvesztésére, s ha felcölősek, legyenek függetlenek, mert az első csak ez utolsó feltételezheti.

A nemzeti gyűlés rövid időn egybegyűlendő jelentsék önök ki, hogy a felelősséget, a III-dik törvénycikkely fenebb idézett §-ai mellett el nem vállalhatják, és a nemzet bizalma fogja önöket megmenteni attól mit a spectabilis castól hagyományul nyertek.

Addig azonban hadügyünket illetőleg, — melly halogatást nem szenved — ne alkudozzanak önök hosszasan, a magyar ezredek csak ellenjegyzés mellett kivihetők; ezredek ellenjegyzés nélkül öldökölnék Olaszországban, ez törvénytelen dolog.

A haderő pénzt emészt fel, ha eddigi felszólalásaik sikeretlenül maradnak, a megajánlott 3 milliót ki ne adják, kün levő katonáinkat az eskü alól oldják föl.

A többiről majd fog gondoskodni a nemzeti gyűlés.

Csernátoni.

De rebus omnibus et quibusdam adhuc aliis!
Tegnapelőtt Soroksáron tűz volt, Szentkeresztten pedig búcsu. És épen azért volt Soroksáron nagy tűz, mert Szentkeresztten nagy búcsu volt.

A nagyja majálisra ment, s jól mulatott. Az apraja otthon maradt, s nem volt, ki a tüzet oltsa.

Veszedelmes dolog az a búcsu, az nem egyéb, mint az anyám mondani szokta: szent heverd el napok-nál.

Midőn még Budán olyan censornak nevezett szörnyek fészkeltek, megkísértettem a búcsu ellen irni, micsoda? szinte befogatták érte Helmezcit, hogyan merete el is fogadni, pedig ő a jámbor mit sem tudott felőle, nem tudta ő hat hétig sem, mi jött ki a Jelenkorban, ő csak a hirdetéseket kísérte figyelemmel, meg a mi azokért bejött.

Hát mondom, irtam a búcsu ellen, most már... azt nem közölhetném, mert ahhoz volt alkalmazva, mennyire akkor effélék a papságtól függöttek.

Ma már a ministerium azt mondhatja, máttól fogva a búcsu-vándorlások, ezen sok rosszra alkalmat adó kószálások, eltörültenek. Punctum.

Kérem azután nem iszonyu vakítása az a népek, midőn a búcsuhelyeken egy egy fokhagymától könyező szobrokat állitnak ki?

Midőn az illy helyeken föltügyelés nélkül beszédeket tartó szökevény barátok olly bolondokat prédicálnak, hogy még az ide járó bárgyu nép is córusban kaczag. Szóval a búcsukra distractiókból járnak.

A természet úgy akarta, a búcsu helyén egy forrás van, hogy nem üzérkednek ennek vizével a tisztelendőségek!

Hevesben is van egy kut, mellyet (szent) László királyunk lova patkója alól állitanak vizét adni, és így énekelnek a búcsu alkalmával: szent Lászlónak szent lova, szent lovának szent lába, szent lábának szent körme, szent körmének szent patkója, szent patkójának szent nyoma, könyörögj éretünk. Kérem, córusban éneklük, és nem botránkoztató ez?

A barát ezt nemcsak hallgatja, de dictálja is, az ének alatt hasát simogatja, s tetszik neki a vitz. —

Mondom, ha én ministerium volnék, ezt még egy szép májusi reggelen mind eltiltanám. Ha kezünkben a mód, hogy nevelhetjük a népet, minden illy búcsuféle kísértettől óvni kell azt.

Épen arról gondolkoztam, hogy újabb időkben a Schultz testvérpár, micsoda új nevet vett föl, midőn kiáltják, hogy Soroksár ég. Oda mentem.

Oda érvén, már a templom belől is égett, nem lehetett hozzá férni, és egy hosszú ruhás ember, nem asszonyinak való hosszuruhája levén, úgy hiszem pap volt, mindig csak oda agitált, hogy be kell menni a templomba, persze ő kin maradt, s a népet egy olly háztól csábitotta, melly ha nem óvatik, miatta még 20 azon a tájon lángba kap. Ugymond, a templom első. Ugyan ugy-e? más okos ember belátta, hogy hol semmit menteni nem lehet, inkább égni hagyja, s ott segít, hol van mit megóvni. Mikor a harang hullott a toronyból, akkor akarta bekergetni a népet, hogy holmi lepedőt kikapjon, mondom, persze maga kin maradt tisztelendő atyásága.

Tegnapelőtt Soroksáron tűz volt, még egyszer ismétetem, Szentkeresztten pedig búcsu.

És épen azért volt Soroksáron nagy tűz, mert Szentkeresztten nagy búcsu volt.

Tehát vége legyen azoknak a búcsuknak.

Egy fiatal ügyvéd Braziliában hivatalt ment kérni egy ministertől, a minister azt felelte rá: hisz ön procátor, mért nem allegál? Engedjen meg minister ur, ön is prokátor volt, hát miért nem maradt a replicánál? Jegyze meg a fiatal ügyvéd.

Eddig tartott a dialog.

Eredmény: a fiatal ügyvéd nem kapott hivatalt, a minister pedig lefeküdt, s jót aludt.

Morál: fiatal ügyvéd ne kívánjon egyéb lenni, mint fiatal ügyvéd. Pediglen.

Pest maj. 3-án.

Franz Schedel, később Schedel Ferencz, ismét később Toldy Ferencz, ma Toldi Ferencz irodalmi jelentősége akkor kezdődött, midőn neve az Athenaeum szerkeztői közé quo facto belejutott.

Neve azelőtt homályban vesztegelt, mint minden olyan írónak készülő egyéné, ki a német és magyar irodalom határdombján oscillált.

A magyar irodalom coriphaeusai között csak hamar rokonszenvet talált, miután azok közül néhányat bizonyos Handbuchban amugy igazán németesen felmagasztalt.

Mint komolyan készült bibliograph, tudományos képeket vagdalva jobbra balra, iszonyu tudományosan vitatkozott a magyar tudósok termében és szobáiban.

Keresztül ment critice a macroboticán kezdve, s a metaphisicán végezve minden tudományon. —

Nem volt olly álnév, melly alatt nem Schedelt hitték rejteni.

Eddig ismeretlen tudományokat detegált s mutatott be a két hazának.

Lelkesedésre és csudálkozásra ragadta a Döbrentei iskola életben maradt, vadmacskaprémés rendes és rendetlen tagjait.

Nem annyira mint tudós, hanem mint igen munkás férfiú megnyerte a szabadabb elvű academicusok tetszését is, miért egy bizonyos fellegetlen napon mennydörgések és villámlások közepett kinevezteték rendes tagnak a philosophiai osztályban, egy a közgyűlési parentatio számára a propos megboldogult s így vakanciát hagyott rendes tag helyére.

Tekintjük őt akár mint Schedelt, akár mint Toldit, annyi bizonyos, hogy többet dolgozott egy maga, mint az egész philosophiai osztály en compagnie.

A sok írás volt azon pont, mellynek nyomán lekötözte a henyélni szerető tagok befolyását és hatásteljes nagyobb számát. — Működni szerető szellemének sikerült kivinni, hogy a tagok igen nagyszámmal úgy tánczoltak, amint ő fölözni (!) méllőztattott.

Hogy az academia reputatioja a közvélemény ítélő széke előtt megállhasson, munkás titoknokra volt szüksége, ki nemcsak dolgozni akar és szeret, hanem mistificálni is tudja a közönséget.

A directe politícaí és társas állás is a tudományosság sötét köpenyébe burkoltaték, a mysticismus ezen legnehezebben kivethető és állátható köpenyébe, s ez okozhatá, hogy az academia szelleme csak későbbben lön határozott színbén kivethető.

Akadtak és támadtak az academia tagjai között is világosabban szemlélődők, akadtak még a Schedel baráti között is olyanok, kik a nyomorú irányt belátták, először összeütközések, későbbben pártok keletkeztek.

A mistificatio volt palladiuma a henyélni szerető nagyobb számnak.

Schedel Ferencz kinevezteték titoknoknak. A tagok henyélhetési privilegiuma diplomatische lön kimondva.

Schedelnek első teendői közé tartozott a tagok lelkületét és képességét kiismerni, elismeréssel és bókokkal kötelezni le az eszebbeket, és munkásabbakat, közvetlen befolyást és szellemhatalmat kívánt ő gyakorolni, hogy az irányt ő teremthesse.

Schedel látszólagosan egyik párthoz sem tartozott, ő mint titoknok pártokon fölül akart állni, Figyelemmel kísérte azonban a fejlődő nagyobb erőt. Hatalmába kerített különemű eszközökkel áltatta a szabadabb lelkűeket, méltányolla és pártfogolta assecláit, nyomorú, unalmas munkákkal halmozta el a jobb gondolkozásúakat, barátinak egy részét henyélni hagyta, s olly előnyökben részesítette, mellyekért mások fáradoztak. Valódi nézeteit és elveit titokban tartotta. Valódi-lag senki sem ismeri őt.

Irányt mutatott, mellyen — habár sokan fejcsóválva — mindenki haladt.

Erről a gyönyörű irányról máskor.

Pontius Pilátus, tisztartó.

N. Beeskerekről april 27-ről írják.

Kedden reggel mintegy 150 vagy 200ra me-nő, legtöbbsnyire semmi, vagy igen csekély fekvő vagyonnal bíró, s legnagyobb henyélő rácszág alattomos bujtogatók által felingerelve rohaná meg saját egyházukat, hol a magyar nyelven irt anyakönyveket vakmerően szélszaggaták!

Sella kérdezvén vezetőiket: hogy szét van-e már szaggatva a könyv, hol adósságaik fel vannak jegyezve? s midőn azon feleletet nyerék, hogy az a könyv a városháznál tartatik: újra felzudulának mondván, nem ez kell nekünk, amaz akarjuk mi, s örvöngő zújjal rohantak be a városházához, hol nem kevésbé mindennek szélzuzására készeknek lenni látszottak, de a hol mégis a közbizodalmutat biró Hadzsics Lázár városbírájának sikerültökét az illy kicsapongásoktól viszatartani.

Ezután a csoportozat a gyűlött városkapitányt vevék üzőbe, sőt a kamarai épületig kergették. Innen a lázzadók ismét a város házához jöttek, mellyről a nemzeti zászlót akarák már most letépní, s már ki is emelé helyéből egy böszült rácz, midőn a zajongó népen keresztül törvén magát az erélyes városbíró, maga ment fel a lajtorjára, elöadván nekik, hogy e zászló semmi roszat nem jelent, sem vallásuktól sem nyelvüktől őket megfosztani nem akarja, s hogy szabadságukat is csak ezen zászló alatt küzdöknek köszönhetik s készebb életétől megvální, mint e zászlót megszentégtelenítí engedni. (Éljen.)

Mire a böszült tömeg engedett.

Ekkor a nép tisztujtáshoz fogott, és déli 12. órára, a bíró, meg vagy 2 más tisztviselőt kivéve, új fiatal t. i. hívtalokra még elég képességgel nem is bíró egyéneket választának, kik a nemzeti kokárdát — a kéknek t. i. még ez ideig fővegőknél volt — eldobák, s itt ott a zöld szín helyett kéket lehet szemlélní.

S e tettök által sokakban azon gyanut ébreszték, miszerint eddig mutatott nemzetiségök tehát csak álarcz volt? mellyet egy felizgatott néptömeg kedveért, a nélkül, hogy erre kényszerítve lettek volna, készek valának feláldozni? s hogy valljon nem ők-e a zavarbani halászok? de még ez legkevésbé is ez ideig megerősítve nem levén, tovább én sem vitatom, 12 órakor örönmri-valgások közt szétszólltak.

Egyébiránt minden jobbérzésű, s a törvénytisztelő polgárok keblé e garázdálkodások látása ággódo félelemmel tölti meg, a vagyonosabb s eszélyesebb rácz polgárok, ez ideig, szintugy veszályben látják a vagyon, személybátorságot, mint a magyarok, s nem is igen csatlakoznak hozzájuk, miből nyilván kitetszik, hogy alattoinos cselszövőknek kell lenni a felizgatott proletariusok között, kik a zavarban szeretnének halászni.

Végre a táblabírói léptekkel haladó comité is, több mint egyhónapi tanácskozás után, hihetőleg a félelemtől kényszerítve most is, april 26-kán összehivatá, a még marczius 21-én magukat beirt nemzetöröket, kik ma 9 órakor felesküdni határozottak, de a melly mind a mellett elmaradt.

Ha még a gyakorlásokkal is egy hónapig a fegyver megszerzésével szinte egy hónapig foglalkoznak, s csak azután fogunk a dologhoz, megszire haladhatunk.

Varsói lapok írják, hogy Paskevitsch hozzájárulásával megengedtetett egy négy tagból álló lengyel küldöttségnek, a Czár előtti megjelenésre Varsóba utazhatni.

A küldöttség, mellynek élén Krasinski áll, a lengyel királyságnak 1830ik évi állapotjában vagy is az 1815ki Constitutio melletti helyreállításért folyamodik, felszólítandó egyszersmind a czárt, hogy a többi lengyelországi elszakasztott részek (Galiczia és Posen)visszkapcsolására is segédkezeket nyujtson.

Ezen küldöttség elfogadtatásának híre, sürgöny által, apr. 24én Bécsbe is megérkezett.

Az orosz czár kétségen kívül a legélesebb látásu, jelenleg, Europa minden diplomatai közt. Súlyom szemei figyelemmel kísérik Europa mozgalmait; látják a szakadást és surlodást mindenfelé. Ő igen jól hallja az ellene intézett hangos kifakadásokat, az ellenszenv nyilvános kitéréseit; látja másfelől a rokonszenvet, melly a lengyelek iránt keletkezett; s melly őt legközelebb érdekli.

De látja azt is, hogy német szűkkeblűség és számítás-hiány milly ingataggá teszi e rokonszenvet.

Ő látja ezeket és tesz, mert igen is jól hallotta a párisi világhírű „c'est trop tard“ kiáltást, s az experimentumot saját magára alkalmaztatni nincs kedve.

Egy alkotmányos lengyel királyság helyreállítása ügyében járó küldöttségnek, a czár elébe bocsátatása — Oroszország eddigi kormányzelmé irányában — olly tény, mellyre a bécsi és berlini cabinet hideglázba fog esni.

Valljon fel fognak e nyilni valahára szemeik, s érteni fogják e már végtére — ha nem is a szá-

badság magasztos eszméjét — legalább ön érdekeiket, mellyeket eddig mindig olly rosszul számított és problematicus viszonyokba bonyolítottak.

Párisban april 23án husvétvasárnapján a választások, mind a 282 sectioban megkezdettek, a szavazási czédulák beadására az ünnep két napja határozatott, s hétfőn esti 10 órakor a scrutin bezáratott.

A szavazati czédulák lefejtetése — egy rendkívül terhes és fárasztó munka — 4 vagy 5 napig eltartónak számított.

A Debates erélyesen szólítja fel, a választás reggelén Paris választóit, hogy szavazataikat csak érett megfontolás után adják, mert, ugymond, min-

den egyes szavazat Franciaország, s tán Europa sorsa felett határoz.

A pártok viszálykodásai elűmúltak, munkálataik csak titokban szövetnek! a nép figyelme csak egy kérdésen függ, s ez — a választás eredménye.

Bécsből apr. 29-ől írják:

Tegnap egy küldöttség Krakóból a helybeni egyetemhez tudósítást hozott a nevezett városnak Castiglioni hadvezérünk általi ágyúztatásáról, eljöttkor már csend lön, 113 polgár halt meg. Ezen ügybeni rendelkezés végett ma a nemzetőrsereg-től, akademiától és lengyelektől vegyes küldöttség fog ő felsége elébe menni.

Mind azon kivándorlottaknak, kik marcius 23. óta Krakóban voltak, különösen a parisi comitéből valóknak el kellett a várost 1 1/2 óra, az országot pedig kitűzött idő alatt hagyni, minden fegyvert kiadni; ezen föltét alatt a város az ostrom alul fölszabadított.

A tegnapi számban az academiáról szóló cikkbe értelmet rontó hiha csuszott be:

A közgyűlésre m i n d o n helyett olvasd: mintha méreggel manipuláltak volna, mindig sz ó l ó helyett olvasd: h a l o t t.

H i r d e t é s e k.

Emich Gusztáv

nemzeti könyvkereskedésében. Pesten uri- és kigyó-utca szegletén kaphatók:

Politikai kis káté,

a nép számára írta

Boross Mihály.

Ára 4 kr. pengő pénzben.

(1)

Őszinte szózat a néphez,

mellyet a francia eredeti után átdolgozva s hazánk viszonyaira alkalmazva közrebocsátott

Udvardy Ignác.

Ára borítékba fűzve 10 kr. p. p.

(1)

Egy szó

a szegény emberhez.

Ha gazdagok vagy hatóságok e könyvecskét a pénztelen nép közt elosztás végett több példányban kívánnák megszerezni, jelenti a kiadó, hogy annak, ki 50 példányt vesz, 10, a ki pedig 100-at vesz 25 példány ráadásul adatik.

Ára tíz váltó krajczár.

(4)

(1)

Kölcsey Ferencz naplója,

melly a sajtó bilincsei miatt csak most láthat napvilágot.

Megjelent, s kapható minden könyvárusnál, és a radical-kör kulcsáránál.

Ára 1 ft. 20 kr. pengő pénzben.

(5)

(1)

A radical-kör

május 7-én, d. u. 4 órakor rendes félévi közgyűlését tartandja, mellyre minden tag hivatalos. — A gyűlés főtárgyai: tisztválasztás, pénztári számadások megvizsgálása, költségterv a jövő évre, az alapszabályok átdolgozásával megbízott alválasztmány jelentésének tárgyalása, intézkedések a könyvtár iránt stb. Költ april 29-én.

Reök I. s. k. jegyző.

(6)

(1)

Eladó egész birkanyáj.

Tolna megyében, Tanyai pusztán 3000 darabon fölül álló finomított birka, nagyobb osztályokban kézből nyírás után eladó — értekezhetni Pesten, Vissontai Kovács urnál, Almayi-féle kávéház feletti első emeletben, vagy Kápolnay Ignác tulajdonosnál helyben Kápolnán.

(7)

Dobler és társának

új árutára

Pesten, a váczi utcában az Almásy-féle házban a „divatszalaghoz“

ajánlja mindenféle selyem- és divatszalagait, férfi- és nőikesztyűit és sok más árucikkait a legjutályosab áron.

NÉPELEM

Üggyanos hirdapra előfizetés hirdettek; megjelenend e lap julius 1-jén hétfőt kivéve naponta egy közönséges iven; fél évi előfizetés Budapesten ház hordással boríték nélkül 6 frt, negyedévre 3 frt 30 kr.; — vidékre postán küldve fél évre 8 frt pengő pénzben; — előfizethetni, a két fővárosban, Sebestyén-utcában 293-ik sz. a Német Dánielnél; — a Kristóf-téren Geibel könyvárusnál, és az Al-Dunasoron Beimelféle nyomdánál, vidékeken minden Posta hivataloknál, és az ezen lapra teendő előfizetések beszedésére megbízandó polgártársaknál; — a hola teendő előfizetések e czim alatt küldendők Pestre, Madarász László és Józsefnek postáról, elvitelt várva a rokonérzetű polgártársak felhívátván, az emberiség érdekében leendő közremunkálásra.

Madarász László és Madarász József.

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunasor Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.**